

КАВЕР-ВЕРСІЯ ЯК НАЦІОНАЛЬНИЙ БРЕНД В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРНІЙ ІНДУСТРІЇ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ЕСТРАДИ)

Х. М. Охїтва, аспірантка

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Ключові слова: українська культурна індустрія, національний бренд, ребрендинг, кавер-версія, львівська музична естрада, джаз-капела Яблонського, гурт «Wszystko».

Процеси державотворення, що тривають в Україні протягом останнього тридцятиріччя, проявилися у низці культурних тенденцій. З-поміж них вирізняються тенденції маркування та розвитку національних брендів, розглянутих із сучасних позицій з метою ребрендингу. Використані на рівні культурних індустрій, в умовах інформаційної війни, подібні ребрендинги набувають значення засобів збереження національної безпеки та підтримки конкурентоспроможності національного продукту на світовому ринку культурних послуг, що, на думку ряду науковців, «напрямую пов'язано з цілісністю культурного простору України й інформаційною безпекою» [2, 53] нашої держави.

Історія розвитку естрадної музики промовисто свідчить, що більшість її явищ, які функціонували в умовах бездержавності України, були спрямовані на реалізацію національно-ментальних рис та збереження і розвиток національної ідентичності. У Львові це джаз-капела Леоніда Яблонського із піснями-танго та фокстротами Богдана Весоловського, Анатолія Кос-Анатольського, Ярослава Барнича у 1930-х, «Веселі скрипки» Мирослава Скорика у 1960-х, пісні Володимира Івасюка у 1970-х та ін. Не дарма творці та носії національної естрадної пісні переслідувалися органами безпеки радянсько-більшовицької імперії, про що свідчать еміграція згаданих Б. Весоловського, Я. Барнича і колег, смерть В. Івасюка та ряд інших прикладів. У роки становлення Незалежності вказана тенденція продовжилася у творчості львівських колективів «Піккардійська терція», «Орфей» (див.: [3]) та ін.

Повертаючись до джаз-капели Леоніда Яблонського, повинні визнати, що потужний вплив мультикультурної своєрідності Львова на «пісенне обличчя» міста підтверджує думку про те, що «у контексті Галичини можна говорити також про регіональну ідентичність як про один із елементів конструювання специфічного соціокультурного простору» [4, 46]. У цьому континуумі львівської культури вбачаємо і витoki української естрадної пісні, яка виникла та побутувала, поруч із домінуючою польською естрадою, демонструючи національні прагнення до самоідентифікації та використовуючи специфічний мікст інтонаційних джерел танцювального та пісенного походження. Розмірковуючи над процесом формування української естрадної музики, Р. Гавалюк звертає увагу на її витoki, серед яких ключовим став жанр естрадного рев'ю, який побутував у Галичині та,

зокрема, у Львові при нічних закладах культури під назвою «нахтлокалі», а також функціонуючі мистецькі кабаре при казино та ін. У місті виникли українські театри, що виконували естрадні рев'ю, серед яких – «Студія Цвіркун», «Заграва», «Богема», «Золотий усміх» під керівництвом А. Кос-Анатольського та ін. Пісні, що звучали у театральних виступах, мали шанси стати хітами та звучати зі сцени як окремі твори [1]. Ключові фігури, у чий творчості сформувалася українська естрадна пісня, – мистці Богдан Весоловський, Володимир Стоне-Балтарович, Степан Гумінілович, Ярослав Барнич, Євген Козак, Анатоль Кос-Анатольський, Василь Безкоровайний, Василь Адаманів, Осип Курочко, Нестор Нижанківський та ін. Основою для творів ставали танцювальні жанри – танго, фокстрот та інші, пісні насичувалися джазовими ритмоінтонаціями, що наближало це явище до передових європейських тенденцій та показувало естрадну пісню як модний продукт свого часу.

Сьогодні пісні вказаних мистців активно звучать у контексті культурних індустрій у варіанті ребрендингу. Це кавери пісень Богдана Весоловського у виконанні Зіновія Карача та гурту «Wszystko» – «Усміх тій таємничий» на слова Ярослава Масляка, «Я знов тобі» на вірш Ганни Чубач, пісні «Гуцулка Ксеня» Ярослава Барнича та ін. Це також пісні пізніших років – «На трамвайній зупинці» Анатолія Кос-Анатольського на вірш Ростислава Братуня, шлягерів Мирослава Скорика – «Намалюй мені ніч» на слова Миколи Петренка, «Коли любить» на слова Ростислава Братуня та ін. Таким чином, ребрендинг творів, які звучали у минулому столітті у виконанні джаз-капели Яблонського, ансамблю «Веселі скрипки» Мирослава Скорика та інших колективів, у вигляді сучасних кавер-версій, має важливу мету збереження національної безпеки та підтримки конкурентоспроможності національного продукту на світовому ринку культурних індустрій.

Список використаних джерел

1. Гавалюк Р. Пісні міжвоєнного Львова: як формували українську естрадну музику. 032.ua / ред. Є. Пласконь. URL : <https://www.032.ua/news/2580749/pisni-mizvoennogo-lvova-ak-formuvali-ukrainsku-estradnu-muziku-video> (01.04.2023).
2. Каріх І. Культурні індустрії та політика національної безпеки в Україні. Культурні і креативні індустрії: історія, теорія та сучасні практики : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. 24 квітня 2017 р. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2017. С. 52–54.
3. Кулиняк М. Комунікативна семантика в естрадно-джазовому континуумі Львова: «Піккардійська терція» та «Орфей». Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 4. С. 91–95.
4. Студницька М. Дискурс національної ідентичності в церковному мистецтві Галичини другої половини ХІХ – першої третини ХХ ст. Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія Культурологія. 2017. Вип. 18. С. 44–47.